

PIENMÄEN TALOMUSEO

Opetuskäyttö

Valtakunnallisesti arvokas ympäristö ja Keski-Suomen museon [avoimen museon](#) kohde, joka edustaa 1700-luvun talonpoikaista mäki-asutusta erilaisine rakennuksineen.

Kuvaus

Hankasalmen Niemisjärvellä sijaitseva Pienmäen talomuseo esittelee keskisuomalaisen maatalon rakennusperinnettä ja elämää tämän vuosisadan alkupuolelta. Tilan vanhimmat rakennukset ovat 1600- ja 1700-luvulta, ja ne ovat alkuperäisillä paikoillaan. Pienmäen rakennukset esittelevät entisajan puurakentamista ja talonpoikaistalojen sijoittumista.

Tila sijaitsee savolaisten uudisasukkaiden asuttamien laajojen kaskimaiden keskellä. Mäeltä on näkymä kylän muihin mäillä sijaitseviin taloihin. Pienmäki on kolmipihainen yksinäistalo, jossa on miespiha, karjapiha ja aittapiha. Päärakennus ja talousrakennukset muodostavat suorakulmaisen pihapiiriin. Umppihiha rakentuu päärakennuksen lisäksi kokkitallista ja kärryliiteristä, leipäaitasta, vaateaitasta, navetasta ja kodasta. Muut rakennukset sijaitsevat hajallaan pihapiiriin läheisyydessä.

Päärakennukseen kuuluu iso uloslämpivä tupa, läpikuljettava porstua, eteistupa ja kaksi kamaria. Tupapuoli on vuodelta 1849 ja eteistuvan puoli 1852. Asuinrakennus on sijoitettu kahden pihan, varsinaisen pihan ja karjapihan, väliin. Lisäksi pihapiirissä on sauna, kaura-aitta, eloaitta, Matin aitta, kokkitalli, kärryliiteri, leipäaitta, aitta, sikala, navetta, kota, halkoliiteri, makuuaitta, jauhoaitta, riihi ja paja.

Pihapiiriin säilymiseen ovat vaikuttaneet Pienmäen talon erikoiset vaiheet viiden sisaruksen kotina. Viiden sisaruksen tarina Pienmäessä asumisesta löytyy [avoimen museon internet-sivuilta](#). Pihapiiri rakennuksineen kunnostettiin talomuseoksi 1960-luvun lopulla sen jälkeen, kun Keski-Suomen Museoyhdistys sai rakennukset lahjoituksena ja osti 1,5 hehtaarin pihajalan. Pienmäki avattiin yleisölle kesällä 1969. Keski-Suomen museon hoidossa se pyritään säilyttämään alkuperäisessä muodossaan. Opetuskäyttöä varten kohteesta löytyy pienoismalli, historiaa ja tehtäviä avoimen museon sivuilta.

Opasteet ja retkipalvelut

Avoimna kesäisin, mutta talomuseo on myös talvikaudella avoimna sopimuksesta. Kesäisin järjestetään myös opastettuja kierroksia.

Saavutettavuus ja varusteet

Pienmäen talomuseon omistaa Keski-Suomen museo, ja se sijaitsee Niemisjärvellä, osoitteessa Museotie 40. Pääsymaksu aikuisilta 6 e, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi.

Lähteet

[Keski-Suomen museo, avoin museo](#)

[Museovirasto](#)

[Puurakentamisen perinne](#)

[Keski-Suomen kulttuuriympäristö: Hankasalmi](#)

<http://www.finnica.fi/keski-suomi/>

Kuvat: Avoin museo

